

נס"ד ו"ג סבת תשפ"ג
שנה ה' גליון מס' 171

כפיקוח רבנים
ומתנכים שליט"א

פרשת ויחי

בינו נא זאת

"איר שפתאום חמשים בחורים" חלו במחלה מסתורית ואין להם כח אפלו לבא..."

אך כשנגמרו כל האשורים – ארבעים ושמונה במספר, ולא נשארו עוד דפים הוא הבין כי לא נשלחו אשורים כאלו עיבורם...

לא נלאה את הקוראים הנכבדים בכל השתדלויות שנסו לעשות כדי להשיג גם לשני בחורי המקד, בנימין זאב ומנחם, אשורי מחלה אבל בסופו של ענין הם נשארו בלי אשורים מהרופא שנעלם מהאזור לתקופה לא צפויה ואיים הגייס המתקרב מחר, עודנו מונף עליהם.

וכעת סעודת הוודיה שנערכה בישיבה על נס ההצלה שנעשה לבחורי הישיבה, למעשה היה גם מסבת פרדה לבנימין זאב ומנחם, שיאלצו בימים הקרובים לצאת לגלות מחוץ להונגריה ולנסו על נפשם מאימת הצבא ההונגרי.

שני פרטיסי נסיעה לטורקיה באניה, ומשם לארץ ישראל בגם דבר זה עלה כסף רב והיה כרוך בהרבה קשרים, וכעת יושבים שניהם בסעודת הוודיה לשבראשם מחשבות נגוות על רע מזלם ועל הקשיים והטלטלות והגלות שהם נאלצים לעבר, אין זה דבר פשוט לשבת בישיבה ולראות את החברים צוהלים ומאשרים על כך שהם זוכים להפטר מעל מלכות ולשבת ללמד בשקט ושלחה, ואלו להם נכון מסע יסורים מפרך ובודד. בחורים צעירים הם, בשיא השטיגען, וכן, לפתע, נקרעים מהיכל הישיבה הקדושה, ועליהם לנוס על נפשם, לעזוב את ארצם ומולדתם, את בית אביהם, את אבא ואת אמא, והאחים והאחיות. את הרבנים ואת החברות, לפנות, בודדים לארץ לא זרועה. ודוקא הם, שהוריהם כה טרחה להצלת שאר הבחורים, בניהם צריכים להטלטל ולברח. מחשבות לא קלות. אלא שהם חזקו עצמם במחשבות של בטחון ואמונה בד' יתברך, שכל מה שד' עושה הכל לטובה. אם כי הדבר לא היה להם כה קל.

שלוש שנים לאחר מכן... שלהי שנת תרצ"ב... השנה הידועה בה פרצה מלחמת העולם השנייה והשואה האיומה, בנימין זאב ומנחם כבר הצליחו לאחר קשיים רבים ויסורים להשתקע בארץ ישראל ולהפנס ללמד בישיבה קדושה ואז החלו השמועות האיומות להגיע מאירופה העשנה, על השמדה שיטתית של קהלות היהודים.

לאחר מכן, בשנת תש"ד, הגיע הצורך הנאצי גם להונגריה, וזו שסבורה היתה שנותרה לפליטה. אך גם ללשם הגיעו הצוררים, והיהודים שחיו את כוס התרעלה, כמעט כל יהודי הונגריה עלו על המוקד ונרצחו על קדושי ד', ה' יקום דמם.

השמועות הקשות הגיעו גם לארץ ישראל. בנימין זאב ומנחם שמעו את הבשורה הקשה מכל, הם אבדו את הוריהם ובני משפחתם שנותרו בהונגריה. גם חבריהם, בחורי הישיבות, אלו שנצלו מהגייס לצבא, מתו על קדושי ה'. ואלו הם, רק הם, מכל בני הישיבה שבהונגריה, היו היחידים שנצלו ונותרו לפליטה בחיים, או אז הם הסתפלו אחרון ראוי אין כל הצער והעגמת נפש מהגלות שנגזרה עליהם – הכל היה לטובה; נגזר עליהם שהם ישארו בחיים "להחיות עם רב", להשיך את הדורות הבאים.

זכה הרב בנימין זאב דויטש להקים דור נפלא של תלמידי חכמים, מרביצי תורה והשקפה טהורה. ביניהם מרן הגאון הגדול רבי ברוך שמואל [בן לאה, ישלח ה' דברו וירפאהו בתוך שאר חולי ישראל] שליט"א, ראש ישיבת באר מרדכי, ואחיו מרן הגאון הגדול רבי אשר דויטש שליט"א, מראשי ישיבת פוניב'ו, וכן אמר אביהם: "יום בריחתנו ומנוסתנו, היום שראינוהו כיום השחר' בחיינו, התברר שהיה יום 'לבן', יום של אור והצלחה!" אכן הצלה לו ולדורות, ולכלל ישראל.

פמבון, אין לחשב כי אלו שושאריו ונהרגו על קדושי ה' הפסידו דבר, זה היה רצון ד' ותפקידם בעולם הם נבחרו לעלות לקרבן לפני ד', אבל אלו שנשארו בחיים, ונאלצו, שלא מבחירתם, לצאת ממקומם הטבעי, וכן בחיים וזכו להמשיך את לשלשלת הדורות, ספור זה מופיר לנו את מה שעבר על יוסף הצדיק, שכבחו צעיר נתק מבית אביו ואחיו, נמכר למצרים, לבד, בודד, כלאורה, צער שלא נתן להכילו. אך יוסף הצדיק האמין בה' בכל עת. ומה שהיה נראה כצרה גדולה, היה להצלה עבורו ועבור כל הדור "להחיות עם רב" ולקיים החלומות. אך יעקב אבינו, כתוב בגמרא במסכת שבת: "ראוי היה יעקב אבינו לרד למצרים בשלשלאות של ברזל, אלא שזכותו גרמה לו". פרש רש"י: "כדרך כל הגולים, שהרי על פי גזרת גלות ירד לשם". וכתו גרמה לו שיוסף שחל לו עגלות והוא ירד למצרים בעגלות, יש להבינו, וכי משנה ליעקב אין בדייק הוא ירד למצרים, בעגלות, ואובוטוס או ברכב מפארא?

מבארים המפרשים: יש אנשים, שאם נגזרה עליהם גלות – והו אסון, ועולמם חרב עליהם. ירדה לגלות מבחינתם היא ירדה "בשלשלאות של ברזל" לדידו של יעקב אבינו, הירדה למצרים אינה תקלה שנכפתה עליו בעל כרחו, לדידו, זהו המקום שבו חתר ה' עבורו, שם הוא רוצה שיחיה, שם הוא רוצה שיתמודד עם הקשיים שישנם במקום זה, משום כך הוא יורד למצרים במרכבה של מלכים.

כל דבר בעולם מכון משמים לטובתנו, לפרטי פרטים. לאיזה חדר נלקה, ולאיוו ישיבה. כל קשי נולד להיטיב עמנו. נאמין בכך, גם אם לא תמיד נראה את הסוף הטוב. נזכר 'היום השחר' יכול בהחלט להיות 'היום הלבן'. נאמין ונצליח.

היה זה בשנת תרצ"ה בהונגריה... השמחה היתה רבה, הם אפלו ערכו סעודת הוודיה גדולה ומפארת לכבוד הסייעתא דשמיא והנס העצום שנעשה להם, ברוך ד' הם יכלו לשבת ולהמשיך לשקד על תלמודם באין מפריע ובלי לפחד כל יום אולי היום תציין המעטפה המפחידה מתבת הדאר שלהם. רק שנים, בנימין זאב ומנחם, ישבו שם כמו אבלים בין חתנים, היתה להם סבה טובה להרגיש כך, הלא הם היחידים שלא הצליחו להשיג את האשור הרפואי המחיל שפוטר אותם משירות צבאי.

ועוד לחשב שכל השמחה הזו התגלגלה הרבה מאד בזכות אבותיהם. בנימין זאב חזר במחשבותיו קצת אחרון בזמן... זה היה לפני חדשים ימים... בתחלה הגיע שלמה זלמן המתמיד של הישיבה, בבקר ליישיבה כשכלו חור, "מה קרה" התענינו חבריו שלא היו רגילים לראות את שלמה זלמן העליו תמיד עם פנים נפילות שכאלה, "קרה משהו חמור מאוד, קבלתי צו גייס לצבא ההונגרי" ענה להם שלמה זלמן, ובאמת מול כו צדה לא נשאר להם הרבה אידן לנחמו, הצבא ההונגרי זה לא מקום מתאים ליהודים בכלל ולבני ישיבות בפרט, לא הגש שם אכל כשר ולא נתן היה לשמור שם שבת ומועדים וזה עוד בלי לדבר על האנטישמיות החולנית שהיו נגועים בה ההונגרים כך שמלבד סכנת נפשות רוחנית גם היתה קימת סכנת נפשות גשמית לכל יהודי שדורך במחנות הצבא ההונגרי.

בהונגריה לא כלם היו חתנים בגיסי לצבא, אך אלו שעלו בגורל היה נשלח להם צו התיצבות והם היו חתנים להתיצב לשירות צבאי, בדרך כלל הצליחו לסדר שבחורי הישיבות ישמטו מהרשימות, אך בפעם הזו, בכונה או בטעות, המצב לא היה כך והנה שלמה זלמן המתמיד קבל צו גייס, אך בזאת לא נגמר הספור...

למחרת הגיעו עוד כעשרה בחורים חורים ומספקדים עם דף בידים, כן... גם הם קבלו צו גייס, פחד פחדים! מה עושים? וכך במשך מספר ימים נוספו עוד ועוד בחורים לרשימה של הבחורים שקבלו צו שפנה עד שהגיע מספרם לחמשים בחורים! ה' ירחם. אלו היו המסכות והיעדים שנקבעו לקהלתם. הבחורים וצות הישיבה היו אובדי עצות, [משך בני עליה' או 'גבורי חיל', לא היה בזמנם, כמובן]. בינתיים, השתדלו הבחורים בכל הכח לעשות את ההשתדלות העקרית שנתן לעשות, להתפלא, למעמק הלב, בבכיות וזעקות, ובמקביל נסו עוד דרך של השתדלות, דרך הדורון, היה ר' מיכל השתדלן הידוע שהיו לו מהלכים וקשרים בכל מיני מקומות וחלונות גבוהים. ר' מיכל, אביו של מנחם, הציע לנסות לפנות לרופא מפרסם שנקרא ד"ר מיקלוש מרקוש שעליו סומכים הרשויות ואם נתן לו איזושהי "מתנה נחמדה" אז הוא יוכל להוציא אשורים שהבחורים הללו חולים ואינם כשירים לשרת בצבא ההונגרי, רק מה... צריך לדעת שהפיסים של אותו דוקטור עמקים מאוד ובשביל לגרם לפיסיים אלו להיות מלאים צריך הרבה מאוד כסף.

הנהלת הישיבה וכל הורי הבחורים השתדלו בכל כוחם להשיג כמה שיותר כסף. הסכום שנאסף לא היה כה רב, לכן, משפחת דויטש, שהיתה מהמשפחות העשירות בקהלה, הוסיפה סכום נכבד, לא רק עבור בנם בנימין זאב, אלא גם עבור שאר הבחורים. גם ר' מיכל הוסיף עוד מכיסו, כך, בדחילו ורחימו ובמקביל לתפלת רבים שנערכה בהיכל הישיבה הלך ר' מיכל כשבידו ערמת השטרות הגדולה לפגישה עם דוקטור מיקלוש.

לאחר מספר מלות נימוסין החל מפרט ר' מיכל את הבעיה הקימת בישיבה אידן שפתאום חמשים בחורים" חלו במחלה מסתורית" ואין להם כח אפלו לבא אל הדוקטור כדי שיבדק אותם והוא במקביל בשמם איתן ימולים לשרת בצבא, תוך כדי הדבור עם הדוקטור, מתחת לשלחן, העביר ר' מיכל לדוקטור את המעטפה התפוחה. הדוקטור כמובן לקח את המעטפה הכניס אותה לכיס ובקש את סליחתו של ר' מיכל, הוא יצא מהחדר לכמה דקות ולאחר שחזר אמר שהוא מאוד עצוב לשמע על "המחלה" המסתורית שתקפה את בחורי הישיבה והוא כמובן ישמח לעוד להם ולהוציא להם אשורי מחלה שיפטרם אותם כמובן משירות צבאי, "בקרוב אשלח את המכתבים אליך הביתה" אמר הדוקטור לר' מיכל.

עברו ימים, ואין שום מכתב מהרופא. ר' מיכל בקר כל יום בבית הדאר לבדק אם הגיע עבורו איזה מכתב, ולא, כלום לא הגיע. הפקיד כבר הפירו, וידע לומר לו, מיז עם פניסתו, מר מיכל, מצטער, גם היום עדין לא קבלת מכתב. הימים עברו, ויום ההתיצבות קרבה ובאה. מה עושים? כמובן מוסיפים בתפלה. והנה, בסייעתא דשמיא, בדייק יום לפני ההתיצבות שמח הפקיד לבשר לו שהגיע עבורו מכתב, כנראה המכתב אליו הוא מיחל זה זמן רב. ובאמת מצא ר' מיכל מעטפה גדולה מלאה באשורים המעדיים כי הבחורים אינם כשירים לשרת בצבא ההונגריה.

כשהאשורים בידו רץ ר' מיכל ליישיבה ובשמחה עצומה החל מחלק אותם אחד אחד לכל הבחורים, כך אחד ועוד אחד עברו לפניו וקבלו את האשור שלהם, והנה נשארים רק עשר דפים ועדין ר' מיכל לא מצא את האשור שמיעד לבנו מנחם, ולכן ירדו בנימין זאב דויטש. "כנראה זה נמצא ממש בסוף" חשב לעצמו.

וְהָיוּ בְּאֶבְרָתוֹ שְׁלֹחָנָהּ... חִזּוּק נִפְלֵא מֵהַמְסַטֵּר וַיְחִי וַעֲדוּ

"לכני ברזלי הגלעדי תעשה חסד והיו באבלי שלחנה פן כן קרבו אלי בברחי מפני אבשלום אחיך" (הפטרך)
כשדוד המלך עומד ללכת לעולמו ושלמה המלך בנו מבקש ממנו, אבא, תלמד אותי תכסיסי מלכות, אומר לו דוד המלך: שלמה בני, אל תלך עם החכמים המפלפלים המלמדים בתכסיסים ופוליטיקות. ואל תלך עם העשירים החשובים, אלא אמר לה עם מי להתחבר, לכני ברזלי הגלעדי תעשה חסד, והיו מאוכלי שלחנה, כדאי לה לשמוע על קשר ולהתקרב רק עם הפריים כמו בני ברזלי. את הממשלה שלך תקים רק עם אנשים נאמנים! נאמנות זה מה שתחפש, למה? מדוע? מסביר לו דוד, כי בברחי מפני אבשלום אף אחד לא היה נאמן לי, כל המפלפלים המפרסמים והחשובים הפנו לי ערף! היהיידים שהיו נאמנים לי היו רק בני ברזלי הגלעדי.

אומר הסבא קדישא החפץ חיים: "ולכני ברזלי הגלעדי", עומד ילד או בחור צעיר, בדור של עקבתא דמשיחא, ומביט על עצמו באכזבה גדולה, מה אני כבר שנה, לעמית דורו של הגאון רבי עקיבא אגרי, לעמית תלמידי הרשב"א, איפה אני ואיפה הם? מה אני כבר יודע, מה אני כבר מספיק? ועם כמה נסיונות אני עדין מתמודד ולא מצליח לכבש, יושב הילד של חזיון או הישבע בוחר, ומנסה ללמוד את עצמו, מוודה אני לפניך, ששמת חלקי מישיבי בית המדרש, אה! אני כל כך מאשר. וללבו מתנגבת הרגשה, אח, יכול להיות טוב יותר... כמה אני טורד, וממילא איך התפקה שלי נראית, לא כמו שכתוב שצריך להתפלל, איך השמירת סדרים שלי...

ממשיך החפץ חיים ואמר: אבל כשיגיע משיח צדקנו, והוא יערך את השלחן הגדול, את סעודת הלוינו, ישב הקב"ה בראש הסעודה, ומי ישב שם ראשון, מי ישבו במקומות המכובדים ביותר בשלחן השווה? נכון, נדאי, גדולי הדורות פארי האמה, אבל לא רק הם, לא רק דורו של הגאון רבי עקיבא אגרי, ולא דורו של הרשב"א בלבד, אלא מי עוד יהיו מאוכלי שלחנה, ילדי התשב"ר, הישיב"ע בוחרים שלנו, האבכים שלנו, הידיא שמים של הורח האחרון שעמדו וצלחו את הנסיונות העצומים של עקבתא דמשיחא. למה? כי זה מה שהקב"ה מחפש, נאמנות!!! נכון שלעמית הדורות הקודמים אנהנו פחמורים ליד בני אדם, אבל, בדור האחרון "בברחי מפני..." משל המשיחיים והציונים האחרים רודפים אחרינו, ויש את כל הנסיונות של הטכנולוגיה, ואנחנו במצב ממשיל 'בברחי', בכל זאת מי נשאר נאמן לקב"ה באותם ימים? מי שמר על הגחלת שלא תכבה, נכון שלא השגנו כל מה ששיק, אבל הם היו נאמנים! הם ישבו ראשונה, והיו מאוכלי שלחנה. לא עוד זמן רב, נגה זה עומד אחר פתלנו. מי יודע מתי יגיע מלך המשיח? אך לפתע, פתאום יבוא! חבל מאד יהיה, חבל מאד יהיה, בנסינות האחרונים, בנסינות האחרונים לא יצליח להחזיק מעמד. חזק, חזק ונתחזק! (נערך מתוך דברי הגרמ"ב בנצאל)

קשה היה לו לאמציה. רגיל היה ללמד בבית רבו יחד עם חבריו. אך מאז גזרו היננים גזרות על עם ישראל, לבטל מהם תורה ומצוות, נאלץ היה ללכת למערה ללמוד שם. הוא היה הולך בהחבא כדי שלא להפגש עם סרדייטי היננים, אך לא פחות מקף חשש לפגש כמה מחבריו שעברו. עד לפני תקופה למדו יחד, אך לאחרונה כמה עברו ללמד בגמיניא. הם רצו לפתח את גופם, לפתח שרירים. לצעור, הם נעשו מתייגים. וכשנפגשו היו נוהגים להציק לו ולקנטר. "תראה, אמציה, כדאי לה להצטרף אלינו. הרי רבים אנתנו מחברייך לכתה. חשובים אנו ומערכים אצל השלטון היני. עוד קצת זמן יתכן ויעניקו לנו תעודות על הצלחתנו בלמודים". ועוד כמה וכהנה דבורים שהכאיבו לו מאד. בצר לו פנה אל אביו השיח את אשר על לבו. "הם אומרים שהם נעלים מאתנו, והם מצליחים. ואני לא יודע מה לעשות".

"מחר, ביום חמישי, ששאמא תאפה חלות, תבוא אתי למטבח ואענה לך". אמציה התבונן היטב בעבודתה הוריה של אמו. תמיד הוא אהב להסתפל ולעקב אחר הפצק שנאפה בתנור, בו בויערים גזירי עצים, ונהפך לחלות יפסיות, המדיפות ריח יחוח, ריח של שבת. אך פעת היתה לו מטרה נוספת; אבא אמר לו לראות. אמה עמדה עקשו בשלב נפוץ הקמת. ביניים זריות היא הרקידה את הקמח הלבנבן על גבי הנפה. הקמת הנקי עשה דרכו בינות לחרים הדקיקים ונפלו בשקט בקערה שתחת לנפה. ואלו פסלת, חלקיקי אבנים, קש וסבין נותר לו למעלה, בנפה.

"אתה שומע את הדבורים בין אלו שעל הנפה, לבין הקמח שנופל לקערה?" שאלה אמה את אמציה. שהביט בה מפתע. "על מה היא מדברת?" "תתקרב טוב, ותקשיב". "אמה, אני לא שומע כלום!". "טוב, בא אם פן ואמר לה מהו הדו-שיח ששאלו מתנהל לו כאן: אה, אנתנו החשובים, אנתנו למעלה, ואלו אתם, גרגרי הקמח, נופלים לכם. אתם למטה, כי אתם לא חשובים בכלל!". ומה עונים גרגרי הקמח? אכן, אנו למטה, וידנו, אך לצרף עליה. כי באמת אנתנו העקר והחשוב כאן. חפנו ותראו!

"כן, כך אתם אומרים כי לא נעים לכם סתם לפל; קשה לכם לראות אותנו מעליכם וחשובים יותר ממכם!". "והצדק עם מי?" שואלת אמה. "הנה, תכף תראה" היא סימה את הנפוי ונטלה את כל הפסלת והלכוד שנותר לו למעלה, "החשובים" ונבעור אחד היא השליכה את הכל לפח האשפה. "וראה אתה מי נשאר? פן, אלו שהיו נרדפים, אלו שהיו 'למטה', אלו שנפלו. אך הם קמו ויתעודו. הקמת הנך והנקי שנותר הוא זה שישמש אותנו כעת למאפה החלות למבד שבת קדש. ההבנת גם את מה שאבא רצה שתלמד מזה?" "כן, אמה, בהחלט. ואני מעדיף להיות מאלו שמעת לועגים עליהם, אך לבסוף הם אלו שינתרו ויעלו מעלה". ואנתנו קמנו ונתעודד".

דְּבָרֵי בִּינָה חִידוּשִׁים וּפְרָאוּת כִּפְרֶשֶׁת הַשְּׁבוּעַ

"ועשית עמדי חסד ואמת..." (מ"ז - כ"ט)
מהו כפל הלשון "חסד ואמת" - שאל המגיד מדובנא וכי יש חסד של שקר...? אלא - אמר המגיד, נתן להסביר זאת על פי הכתוב במיכה "תתן אמת לעקב חסד לאברהם", מדוע "אמת" לעקב ו"חסד" לאברהם? מה פשר החלוקה הזאת? אלא התשובה היא פה, משל למה הדבר דומה? לעשירי אחד שנדבו לבו לתת מתנה לירידו סכום של אלף זהובים! חשש העשירי כי רעיותו תתנגד לתת מתנה כה גדולה, אך מצד שני הוא מאוד רצה לתת את המתנה, על פן כתב שטר חוב שהוא חייב לירידו זה אלף זהובים וחייב לפרעם בעוד פחדו שנים, וכך הוא הפך את עצמו לבעל חוב בלי שהוא לזה מחברו ולו פרוטה אחת, על השטר החתיים שני עדים, בהגיע זמן הפרעון חשב העשירי לעצמו "לא תוכל רעיתי להתנגד שכן בית דין יכפו אותי לשלם ככל הכתוב בשטר" ולמתנה מעין זו - אמר המגיד, יקרא "חסד ואמת", אמת שהוא חייב ככל הכתוב בשטר, אולם מה שהתחייב על כך מראש, הרי זה חסד ונדבה, פן הוא גם הנמשל - אמר המגיד - ה' כרת ברית עם אברהם, ונשבע לו שיתן לו ולזרעו את כל הארצות, זה הוא חסד, אולם לאחר מכן הרי זה הפך לחוב שהרי נשבע על פן וצריך לקיים מצד האמת, זה שאמר הכתוב: "תתן אמת לעקב" מנח השבועה שנשבע, אולם עצם ההתחייבות היא "חסד לאברהם"! כך הוא גם מה שבקש יעקב מיוסף: "ועשית עמדי חסד ואמת", כי אם יוסף לא היה נשבע על פן היה במעשהו רק משום "חסד" אבל אחרי שנשבע עמדי הוא ביקר גם משום "אמת"!

"ויקרא יעקב אל בניו ויאמר האספו ואגידה לכם את אשר יקרא אתכם באחרית הימים" (מ"ט - א)
רמז נפלא מצאנו בפרשתנו על מה שאמר חז"ל "בקש יעקב לגלות את הקץ ונתעלמה ממנו שכינה" כתוב שהשם הקדוש שהשתמשו השבטים לצרופ השכינה עמהם במכירת יוסף היה השם 'אֶהְיֶה'. שם זה עולה בגימטריא למנון עשרים ואחת, יעקב אבינו ידע שעם ישראל יצטרך להיות במצרים במשך עשרים ואחת שנה נכנע כל אחד ואחד מהשבטים שהשתתפו במכירה. והוא בקש לגלות את הקץ, היינו שעליהם יהיה להשתעבד במצרים מאה שמונים ותשע שנה שזה יוצא תשע כפול עשרים ואחת שנה, ובשנת ה'קצ"ל לשעבוד - שזו השנה המאה תשעים לשעבוד הם כבר יוכלו לצאת, ויעקב אבינו שלא ידע שצפרו את השכינה עמהם חשב שרק תשעת האחים שהשתתפו במכירה. אבל "נתעלמה ממנו שכינה" ועקב אבינו לא ידע ששנת תשעת האחים היתה גם השכינה, וכנגד השכינה גם צריך ספרה, ועם ישראל יצטרך להיות במצרים 210 שנים שזה עשרים ואחת כפול עשר.

"ויעברו ימי בכיתו וידבר יוסף אל בית פרעה לאמר אם נא מצאתי חן בעיניכם דברו נא באוני פרעה לאמר... ועתה אעלה נא ואקברה את אבי ואשובה" (נ' - ד"ה)
נשאלת השאלה, למה על בקשה כה חשובה, יוסף שלח שליחים לפרעה ולא דבר עמו בעצמו? וישנן שתי תשובות בדבר: א. ה"משך חכמה" מבאר שמכיון שיוסף היה אז אונן על פטירת אביו, אז הוא לא יכל לסוּף, להתרחץ ולהתקשט וללבש בגדי מלכות בעוד אביו המת מטל לפניו, ועל פן לא יכל להנסס למלך, לכן דבר אל בית פרעה שהם יגידו למלך. ב. מן הסתפילעו וצ"ל היה מבאר באפן אחר: יוסף רצה שפרעה יסכים לבקשתו לעלות לארץ ישראל לקבר את אביו, אבל הוא חשב לעצמו שהרי אם הוא יוסף היה מגיע לפרעה בעצמו, או לו נדאי היה פרעה מתנגד לבקשה ואמר ליוסף: אי אפשר פה אפילו יום אחד בלעדך! אתה לא יכול לעזוב. ואז הוא לא היה יכול לעלות לארץ ישראל לקבורת יעקב. אבל עכשיו ששלח יוסף שליחים לבקש זאת... אז נספרת הבעיה כי פרעה הגאון העלים לא יגיד דבר כזה לעבדיו - שאינו מסתדר אפילו רגע אחד בלעדי יוסף.

וישאו אותו בניו ארצה כנען ויקברו אותו במערת שדה המכפלה (נ' - י"ג)
ידועה מלחמתו הגדולה של הגדול בדורו רבנו שלמה קלוגר זיע"א כנגד הרפורמים, שהנהיגו בהלכות להוביל את הנפטרים בעגלה, הוציא רבי שלמה קלוגר אסור על כך, והורה להמשיך במנהג הקדוים, לשאת את המת בידיים וללכת ברגל. וכמו פן הורה שכל נפטר שייבול בעגלה, אסור יהיה להביאו לקבר ישראל אלא יקבורוהו אצל הגויים. והנה, מסביב לזה התפתחה מערכה קשה, כי כאשר שמעו על כך המשכילים, הלכו והגישו תביעה בבית המשפט, והשופט קבע שבינתים יש להוביל את הנפטרים בעגלה, והגיעו לשאול את רבי שלמה למעשה איך לנהג אם ימות מת בעיר? ענה להם רבי שלמה קלוגר: אני מבטיח לכם שעד שהשופט לא שלא יהיה הטר חקי לקבורה בידיים, לא ימות אף אחד מהקהל ב"ברוד" עיר מגוריהם!... שלשה חודשים עברו, עד שבסופו של דבר נתן השופט הטר חקי. ובמשך כל התקופה, כך ספר הגאון רבי מאיר אריק וצ"ל, לא מא אף אדם ב"ברוד" ואפילו מבגרים וישישים חולניינים! והמקור של ר' שלמה היה מהפסוק "וישאו אותו..." משמע שהם נשאו אותו בידיהם...

חידה לפרשת וחי

באב שבוע ממני זדים, וכל תשעה נהנו אשכנזים.
ובכנענה התיירו בשל מפזיזים, מפני הטנף וריחות העזים.
ועם האתון נמצא כפזיזים, והאריה והחמור סביבה מסתובבים.
ואל תשכרו גם ענבים, ולהסיר גזל שימו אטבים. כי כל לבישיה וטובים.

חידה לסכום כל פרשיות ספר בראשית

בראשונה נחלקנו, בשניה התגברנו
בשלישית נשפטו בנו, ברביעית נלקחנו
בחמישית עלינו אל הנערה, בששית רבו עלינו
בשביעית הושמו עלינו מקלות, בשמינית הזהכנו
בתשיעית לא היינו, בעשירית נתנו
בעשתי עשר עלינו, בשנים העשר מהרנו
ואחר כך בהפכנו, מי אנתנו?

תשובה לחידת ויגש: באזני
שמות הילדים שענו נכונה על חידת ויגש
מוישי כלימי - ב"ב יעקב סוקולובסקי - קרי"ס י.מ. רובינשטיין - קרי"ס אברמי הרמן - אשדוד